

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

Література

1. Богуш А. М. Вектор наступності державних стандартів дошкільної та початкової освіти / А. М. Богуш // Дошкільне виховання. – 2012. – № 7. – С. 21–23.
2. Гегель Г. Избранные произведения : в 3 т. / Г. Гегель. – Москва, 1977. – Т. I. – С. 63.
3. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – Київ : Либідь, 1997. – 376 с.
4. Дошкільна освіта: словник-довідник / упоряд. К. Л. Крутій, О. О. Фунтікова. – Запоріжжя : ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2010. – 324 с.
5. Закон України «Про освіту» // Голос України. – 1996. – 25 квітня.
6. Коломинский Я. Л. Учителю о психологии детей шестилетнего возраста / Я.Л. Коломинский, Е. А. Панько. – Москва : Просвещение, 1988. – 200 с.
7. Песталоцці Й. Вибрані твори / Й. Песталоцці. – Одеса, 1923. – 438 с.

ТОЛЕРАНТНА ВЗАЄМОДІЯ УЧАСНИКІВ НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ ДНЗ

Колесник А. Г.

Університет Ушинського, Україна

Серед всього різноманіття взаємовідносин між учасниками навчально-виховного процесу особливе місце займає толерантне ставлення педагогів до дітей. Від того, наскільки терпимо складаються відносини між дорослими і дітьми, залежить ефективність навчально-виховного процесу.

В соціально-філософському аспекті поняття «толерантність» слід розуміти як «певну соціальну якість міжлюдських стосунків окремих індивідів, груп, що характеризуються установкою на доброзичливе сприйняття «іншого», бажанням не тільки зрозуміти, але і, наскільки можливо, прийняти традиції, культуру, переконання, вірування, інтереси, цінності цього «іншого». Толерантним ставленням називається таке, коли людина прагне досягти взаєморозуміння в реалізації особистих цілей шляхом досягнення узгодженості своїх дій з діями інших людей без застосування будь-яких заходів насильства, примусу і тиску, а лише переконанням і корекцією поведінкових актів і дій [3, с. 40].

В. А. Петрицький виділяє наступну ієрархію визначень толерантності: толерантність є терпимість суб'єкта по відношенню до іншого суб'єкта; толерантність є визнання права на існування інших смаків, вчинків, стилю поведінки, способу мислення, іншої культури; толерантність є внутрішньо усвідомлена терпимість, заснована на морально-розуміючому співпереживанні[1].

Провідним механізмом толерантності є терпіння (витримка, самовладання, самоконтроль), що дає можливість знизити поріг чутливості до несприятливих факторів. Прийняття як інший механізм толерантності відступає на другий план і в ряді випадків може взагалі не актуалізуватися. Провідним же механізмом терпимості, навпаки, стає ухвалення чого-небудь як даності (розуміння, емпатія), терпіння, відступає на другий план, але не втрачає при цьому свого потенціалу і активно використовується особистістю.

Словник з етики дає наступне визначення терпимості: «Терпимість – моральна якість, що характеризує відношення до інтересів, переконань, вірувань, звичок, поведінки інших людей, виражається в прагненні досягти взаємного розуміння і узгодження різних інтересів і точок зору без застосування тиску, переважно методами роз'яснення і переконання» [2, с. 308].

Терпиме ставлення до дітей, виступаючи як складне особистісне утворення, що включає в себе мотиваційно-ціннісний, когнітивний, емоційно-вольовий компоненти й виникає на основі функціонування механізмів терпіння і прийняття, тісно взаємопов'язане з орієнтованістю на особистісну модель взаємодії з дітьми, емоційною стійкістю, співпрацею та іншими особистісними характеристиками.

Мотиваційно-ціннісний компонент при толерантному відношенні пов'язаний з визначенням насильства як загальнолюдської цінності або філософсько-етичної концепції, де проголошуються зміст добра, віротерпимості, смирення і т. і. Відповідно, визначальною мотивацією будуть мотиви допомоги, співпраці, любові, поступливості, поблажливості.

Когнітивний компонент при толерантному ставленні виражається в умінні зрозуміти мотивацію протилежної сторони, що включає в себе рефлексивну свідомість і мислення. Розуміння сприяє переструктуруванню особистісних поглядів і складає важливий момент особистісного росту і розвитку. Зрозуміти що-небудь – це значить співвіднести предмет пізнання зі своїми знаннями і уявленнями, зі своїм життєвим досвідом і при цьому проявляти витримку, самовладання, самоконтроль. За допомогою витримки партнери стримають себе, а самовладання – перерозподіляють вибірковість уваги на інтереси справи. Таким чином, у витримці головне – стримуючий фактор, а в самовладанні – перерозподіляючий. Витримка і самовладання можуть

поєднуватися з самоконтролем. У поєднанні з самоконтролем, виступаючим атрибутом самосвідомості, регулюються всі сфери психічного життя людини.

Емоційно-вольовий компонент при нетерпимості характеризується невтриманістю, агресивністю, емоційним реагуванням у вигляді емоцій дратівливості, гніву або байдужістю, емоційною холодністю, відчуженістю, емоційною нестійкістю, знехтуванням, презирством. Укупі всі компоненти виливаються в терпиме або нетерпиме ставлення педагога до вихованця.

На основі проведеного дослідження ми розробили рівні толерантного відношення вихователів до дітей.

Оптимальний рівень – педагог приймає і розуміє дитину в цілому, мотивацію її поведінки, сприяє особистісному, інтелектуальному і іншому супроводу на шляху дорослішання дитини; орієнтований на особистісну модель взаємодії з дітьми; характеризується емпатією, врівноваженістю.

Педагоги з середнім рівнем терпимості частково приймають дітей, намагаються виправити недоліки, проявляють нестриманість, агресію, помірно орієнтовані на навчально-дисциплінарну і особистісну моделі взаємодії з дітьми, тобто в одних випадках проявляють терпиме ставлення, в інших – нетерпиме ставлення.

Низький рівень – неприйняття та непорозуміння дітей, прагнення змінити, перевиховати дитину за будь-яку ціну, агресивність, дратівливість із сторони педагога; орієнтація на навчально-дисциплінарну модель взаємодії з дітьми.

Таким чином, толерантність ми розглядаємо як властивість особистості, яка актуалізується в ситуаціях розбіжності поглядів, думок, оцінок, вірувань, поведінки людей і виявляється у зниженні сенситивності до об'єкта за рахунок задіяння «механізмів» терпіння (витримка, самовладання, самоконтроль). Толерантним є той педагог, який приймає і розуміє дитину в цілому, мотивацію її поведінки, сприяє особистісному, інтелектуальному і іншому супроводу на шляху дорослішання дитини, а також спокійно і з розумінням ставиться до вимог адміністрації, терпимо до себе, прощає і «легко» відпускає власні невдачі, має мужність визнати власну недосконалість.

Література

1. Петрицкий В.А. Толерантность – универсальный этический принцип. – СПб., 1993. – С. 139-151.
2. Словарь по этике / Под ред. А.А. Гусейнова, И.С. Кона. – М.: Изд-во МГУ, 1989. – 363 с.
3. Толерантность: Сборник научных статей. Вып. 1. Кемерово, 1995. – 165 с.
4. Чічановський А. Толерантність культур як умова функціонування глобального інформаційного простору // Українська журналістика в контексті світової культури: Зб. наук. праць. – К., 2001. – Вип. 5. – С. 88-94.
5. Ягодзінський С.М. Принципи толерантності у сучасному науковому дискурсі // Вісник НАУ. Філософія. Культурологія: Зб. наук. праць. – К.: НАУ, 2006. – С. 176-182.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Коновалова К. І.

ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет», Україна

Розглянуто класифікації інтерактивних технологій навчання у наукових працях.

На вимоги часу в контексті вищої педагогічної освіти повинні оновлюватися зміст і форми організації навчально-виховного процесу, визначатися ефективні методи та прийоми, впроваджуватися дієві інноваційні технології. Недарма у Державній національній програмі «Освіта» («Україна XXI століття») зазначено, що одним із пріоритетних напрямків реформування вищої освіти, що визначатиме її ефективність є створення нової системи методичного та інформаційного забезпечення вищої школи.

Оптимізація фахової підготовки майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів ґрунтується на використанні різноманітних інтерактивних технологій навчання, які передбачають активну міжособистісну взаємодію всіх учасників педагогічного процесу. Звернемося до їх розгляду.

Дослідники О. Голубкова, І. Кефелі класифікують інтерактивні методи навчання на основі їх комунікативних функцій, розділяючи на такі три групи, як: дискусійні, ігрові та психологічні [2, с. 16].

В основі класифікації М. Скрипника покладено такі групи інтерактивних методів, як: інформаційні, пізнавальні, мотиваційні та регулятивні [3, с. 32-43].